

"Moje jadranje je veliko cenejše od povprečnega življenja v Sloveniji"

Izdal je že tri potopisne knjige in jadralski roman

"Nimam položnic, registracije avta, zavarovanja, nimam položnice za kurjavo pa tudi oblačila so drugačna. Pretežno sem bos ali v japonkah. To je vse, kar potrebujem," pravi slovenski jadralec Jasmin Čaušević, ki na jadrnici živi že od leta 2014.

Anja P. Jerič

20. december 2019

Je eden redkih Slovencev, ki so sami prejadrali Atlantski ocean. Foto: Osebni arhiv

Čaušević je nekje leta 2010, ko je prvič preizkusil jadranje na jadrnici, postal odvisen od morja, vetra in jader. Z jadrnico Indigo znamke Bavaria je začel preizkušati in prestavljati osebne meje v jadraniu. Leta 2014 se je na njej popolnoma sam prvič odpravil na daljšo plovbo – od Poreča do Kanarskih otokov, čez dve leti pa je s Kanarskih otokov najprej prijadral do Zelenortskih, ki so bili odskočna deska za njegovo prečkanje Atlantskega oceana – po 15 dneh in eni uri solojadranja je dosegel karibski otok Barbados.

Jasmin Čaušević ima svojo [spletno stran](#), na kateri dnevno piše svoj blog, v katerem slikovito opisuje svoje dogodivščine, jadralski vsakdan, srečanja z domačini in drugimi jadranci ter male radosti pa tudi tegobe, s katerimi se srečuje na poti.

V prvi polovici leta 2017 je svojo avanturo na Indigu, za katerega poudarja, da gre za jadrnico serijske proizvodnje, ki ni nikjer dodatno ojačana, dodelana ali predelana, nadaljeval z obiskovanjem karibskih otokov, oktobra istega leta pa je z Martiniqua 13-mesečno plovbo nadaljeval na ABC

otoke, otočje San Blas in Panamo ter plul skozi Panamski kanal v Tihi ocean. Po 40 dneh neprekinjene plovbe po Tihem oceanu je priplul do Markeškega otočja, nato pa obiskal še atole Tuamotus, Družbene otoke, Cookove otoke in otočje kraljevine Tonga. Aprila letos se je odpravil nazaj v Tongo in začel novo etapo pri uresničevanju svojega cilja – da bi obplul svet.

Na jadrnici Indigo, s katero želi obpluti svet. Foto: Osebni arhiv

Redno piše članke in reportaže za revije, spletne strani in časopise, izdal pa je tudi že tri potopisne knjige (*Šepet vetra in valov*, *Sam prek oceana*, *Skriti paradiz*), v katerih je podoživel svoje jadranje, ter celo jadralski ljubzensko erotični roman *Ljubezen pod jadri*.

Mi smo ga ujeli na Novi Kaledoniji, ki leži v jugozahodnem Tihem oceanu in je od Avstralije oddaljena okoli 1.210 kilometrov. Na to otočje sprva ni nameraval, a se je želel izogniti ciklonom. Svojo pot ima sicer načrtano, a jo nato sprti prilagaja.

Ko sem se pred leti pogovarjala z Jasno Tuta, ki se je prav tako odločila za življenje na jadrnici, mi je dejala: "Vsak, ki živi na kopnem, si lahko privoščiči življenje na jadrnici – če si to res želi. Lahko da stanovanje v najem in odide. Za 10.000 evrov lahko kupi jadrnico, nato pa za nekaj sto evrov na mesec začne živeti preprosto življenje. Resnično edina stvar, ki jo potrebujete, je pogum." Se strinjate z njenimi besedami?

Z Jasno se pozna osebno in sva tudi jadralska kolega. V enem od svojih zapisov sem zapisal tudi sam nekako takole: "*Edina ovira v človeku samem je narediti prvi korak k uresničitvi sanj!*" Vsi, ki jadramo, sanjamo o rajskih otokih na oceanih in imamo željo odriniti in uživati v drugačnosti. Če si sam, to ni težko, kot je napisala Jasna. Če imaš družino, je to težje, ker so ovira otroci. A tudi tu se najdejo družine z malimi in šoloobveznimi otroki, ki plujejo in živijo sanje. Res jih ni tako veliko, a so. Zato je več odraslih, ki plujejo in imajo bolj svetovno usmerjeno miselnost, torej drugačno od naše. Mi se držimo ene službe, enega prebivališča, enega mesta itd. V tujini ljudje prodajo vse, kar imajo, kupijo barko in gredo za nekaj let v svet. Kaj bo kasneje, bodo videli, ko se vrnejo. Življenje na jadrnici je lahko zelo poceni, a jaz sem pristaš tega, da je potrebno imeti malo boljše jadrnico, predvsem zato, da kasneje nimamo prevelikih stroškov z njo. Se pa vsekakor da kupiti jadrnico za soliden denar. V Sloveniji je ogromno jadrancev, ki že imajo jadrnice, berejo knjige o jadrnanju po svetu in od sanj jih loči res samo prvi korak. Žal smo Slovenci narod, ki delujemo po sistemu: "*Kaj pa, če se ne bo izšlo ...*" In to je naša napaka.

Na oceanih je veliko slovenskih jadrancev. Zelo lep primer je bilo druženje treh slovenskih bark na Martiniku, kjer se nas je zbralo kar osem Slovencev. Zaradi izobešene večje slovenske zastave so me našli naši državljani na otoku Mayreau v Karibih, na Arubi na otokih ABC, Panami, na Tahitiju v Francoski Polineziji. Slovenka, ki živi v Kanadi in pluje s svojim možem, me je srečala v Savusavu na Fidžiju ... Tam sem srečal zdaj že pokojnega Slovenca Žareta, ki je tam živel 17 let, v Mosketovu sem srečal katamaran s slovensko zastavo in v Denarau še enega Slovenca.

Jasmin Čaušević

Verjetno je to, koliko stane življenje na jadrnici, odvisno od standarda, ki ga človek želi imeti, nekateri potrebujejo več, drugi manj. S kakšno vsoto vi "pokrijete" mesec? Za katero stvar gre največ denarja?

Vsekakor obstaja več odgovorov na to vprašanje. Nekateri imajo veliko denarja in težko živijo z 2.000 evri na mesec, poznam primere, ki imajo mesečni budžet samo 150 evrov. S tem se res težko preživi, sam tega ne bi zmožel in kapo dol takšnim ljudem, ki to zmorejo. Če je jadranec povprečno skromen in da si še nekaj malega privošči, da ne životari, je znesek okoli 450 evrov tisti, ki je minimalen. Vsekakor je odvisno, kje jadranec pluje. Če ima država visok standard, potem potrebujemo več denarja, če smo v državah, kot je na Atlantiku Panama, na Tihem oceanu Fidži, potem potrebujemo manj denarja, ker so osnovne stvari poceni. Najmanj denarja gre pri meni za hrano in pijačo. Sam pretežno sidram, zato nimam večjih stroškov z marinami. Nekaj stroškov vsekakor odnese gorivo, nekaj pobere birokracija, saj je potrebno plačati vizum, plovna dovoljenja in še kakšno drugo zadevo, ki je odvisna od zakonov in pravil države gostiteljice. Predvsem pa so najdražja popravila plovila, saj ni jadrancev, ki nima nikoli težav z motorjem, jadrni ali opremo na jadrnici. Vsekakor pa je moje jadrnanje veliko cenejše od povprečnega življenja doma v Sloveniji. Jaz nimam položnic, nimam registracije avta, zavarovanja, nimam položnice za kurjavo pa tudi oblačila so drugačna. Tukaj ne potrebujem modnih oblačil za na jadrnico, kot jih potrebujem za službo. Pretežno sem bos ali v japonkah. To je vse, kar potrebujem.

Na poti ste od leta 2014, ko ste se iz Poreča odpravili proti Kanarskim otokom, zdaj ste na Novi Kaledoniji (pogovarjala sva se v petek, 13. 12., op. a.). Kakšno je življenje na tihomorskih otokih, je res tako sanjsko, kot kažejo fotografije?

Dejansko se svet okoli nas spremeni z vstopom v ocean. Vsaka stvar ima svoj čar in svoje pluse ter minuse. Jaz sem doživel kar nekaj razočaranj, a veliko več pozitivnih presenečenj. Pišem in komentiram v svojem imenu in gledam na to kot jadralec in ne kot gost nekega dragega turističnega resorta. Zame je bila vsekakor največje razočaranje Bora Bora. Pričakoval sem od nje nekaj kot "woooow", pa tega ni bilo. Kot otok je res lep, a je vse osredotočeno na turizem, znotraj same ograje resorta. Zunaj teh ograj ni ničesar – niti pet odstotkov tistega, kar smo navajeni na naši slovenski obali ali pa pri južnih sosedih. Zato pa je na Tihem oceanu in tudi na Atlantiku ogromno lepih koticov, otokov, ter, kar je pri meni bistvo, tudi dobrih in srčnih avtohtonih prebivalcev. Zdaj sem res priplul v Novo Kaledonijo in glavno mesto je res lepo, a tu si lahko nekaj dni in moraš iti stran. To je moderno mesto in tu si le po potrebi, morda da se oskrbiš s hrano ter z drugimi zadevami, ki jih na manjših otokih ni. Razni koralni grebeni, atoli in manjši otočki so tukaj čudoviti in nekatere sem že okusil. Vsekakor pa Nova Kaledonija ni med mojimi izbranimi otoki, je le vmesna postaja na moji poti.

Ko obišče kakšen kraj, se obvezno ustavi na tržnici. Fotografije je iz Paname. Foto: Osebni arhiv

Potujete sami. Ali je na jadrnicah tudi kaj družabnega življenja, se zvečer družite z domačini oziroma drugimi jadranci? Vas je iz Slovenije že kdo obiskal?

Plujem v večini sam, le dvakrat sem imel na plovbi prijatelja iz Slovenije. Jadralsko družabno življenje je vsekakor odvisno tudi od človeka in njegovega značaja. Jaz se družim z drugimi jadranci, zato je na mojem blogu in v mojih potopisnih knjigah kar nekaj fotografij, kjer se družim z njimi. Z nekaterimi plujemo po isti poti in se večkrat srečujemo na otokih – takšna prijateljstva se ne morejo kupiti z denarjem. Tudi z domačini se rad družim, rad doživljam njihovo življenje, predvsem pa sem rad zraven v kuhinji, kajti sam rad kuham in se učim priprave avtohtonih jedi. Tako spoznavam drugačno zelenjavo in sadje, prav tako hrano, za katero nisem nikoli slišal ali je jedel.

Vsekakor pa moram poudariti, da je na oceanih veliko slovenskih jadrancev. Zelo lep primer je bilo druženje treh slovenskih bark na Martiniku, kjer se nas je zbralo kar osem Slovencev. Zaradi izobešene večje slovenske zastave so me našli naši državljani na otoku Mayreau v Karibih, na Arubi na otokih ABC, Panami, na Tahitiju v Francoski Polineziji. Slovenka, ki živi v Kanadi in pluje s svojim možem, me je srečala v Savusavu na Fidžiju ... Tam sem srečal zdaj že pokojnega Slovenca **Žareta**, ki je tam živel 17 let, v Mosket Covu sem srečal katamaran s slovensko zastavo in v Denarau še enega Slovenca. Kdo pravi, da Slovenci ne živimo sanj? Seveda jih, le da jih živimo vsak po svoje. Poleg tega je samo letos iz Slovenije odplulo iz Sredozemlja v Atlantik kar nekaj naših bark.

Kako poskrbite za hrano? Predstavljam si, da lovite ribe ali se bolj zanašate na zaloge iz trgovine in pridelke domačinov?

Vsekakor je koncept prehrane enak vsem jadrancem. Vsak jadralec ima v barki neko količino hrane, ki je konzervirana, torej je to hrana z daljšim rokom trajanja. Ta hrana se po navadi kupi v večjih količinah v državah, kjer je hrana poceni, po navadi pred dolgimi pasažami. Na teh pasažah se potem lovijo ribe in je to vsekakor ena vrsta prehranjevanja z mesom. Drugače pa je, ko prideš na nek otok, ki je naseljen, kjer imajo trgovine, supermarkete in podobno. Tam se kupuje hrana, ki jo porabimo v dnevni ali dveh, zato ker je sveža. Spomnim se najbolj odročnega atola, Palmerston na Cookovih otokih. Ta atol obišče na leto največ 60 jadrnic, na njem živi manj kot 40 prebivalcev. Tu ni trgovine, ni bara, ni ničesar, kar bi nakazovalo na moderno življenje. Tu pride oskrbovalna ladja vsake štiri mesece in takrat pripelje hrano za ves ta čas. Domačini hrano kupijo z denarjem od prodanih rib, ki jih tudi ta ladja odpelje na glavni otok.

Zame je bila vsekakor največje razočaranje Bora Bora. Pričakoval sem od nje nekaj kot »woow«, pa tega ni bilo. Kot otok je res lep, a je vse osredotočeno na turizem, znotraj same ograje resorta.
Jasmin Čaušević

Kaj je vaša največja skrb? Če na primer zbolite, kako si pomagata?

Moj največji strah je, da bi zbolel. Pa ne za gripo, prehladom itd. Ker sem sam na jadrnici in na moje telo že trkajo 60. leta, je zame najpomembnejše, da sem zdrav. Bojim se raznih bolezni srca, saj sem srčni in koronarni bolnik, poleg tega imam še slepič v sebi. A o tem ne razmišljam, kajti potem je

bolje, da sedim doma na kavču z daljincem v roki in menjavam programe na televizorju. Bojim se zdrsa in kakšnega zloma kosti na jadrnici, udarca booma v glavo in še in še. Moj jadralski kolega je doživel lažjo obliko bolezni pika komarja Denga na Bora Bori in to zadnji dan pred sedemdnevno neprekinjeno plovbo. Obležal je za vseh sedem dni in sreča je bila, da je imel na jadrnici posadko, ki je lahko naredila vse namesto njega. Zame bi bilo to misija nemogoče. Za zdaj na srečo nisem imel večjih težav in upam, da tako ostane. Sicer imam na barki večjo količino zdravil in medicinske opreme, a včasih ti tudi to ne pomaga, če si sam. Pomislim tudi, kaj narediti, če se zlomi jambor, odpove motor ravno, ko v vetru sidraš med barkami, če pri močnem vetru pri sunkih okoli 70 kilometrih na uro odtrga člen med verigo in sidrom ... No ja, veliko je tega, a misel, ko zapuščam otok in se odpravim drugam, je vedno lepa in se pozabi tisto, kar se je zgodilo slabega.

Kako si krajšate čas med plovbo – ali lahko poslušate radio, kakšne so internetne povezave, sploh pridejo do vas novice iz sveta?

Plovba med otoki je lahko tudi daljša, med skupino otokov pa celo večdnevna, kar pomeni jadranje več dni in noči skupaj. Najdaljše jadranje je bilo 40 dni in noči skupaj. Imam satelitsko internetno povezavo, a jo bolj uporabljam za vremenske napovedi, kakšno sporočilo, pošiljanje bloga. Satelitski internet je žal še vedno drag in zato ne brskam po internetu. Je pa zelo zanimivo, da se z lahkoto dobi vaša spletna stran in to morda enkrat na teden preberem, da vsaj malo vem, kaj se dogaja v naši podalpski deželici. Drugače pa berem knjige, se seznanjam preko elektronskih, že prej prenesenih podatkov o otokih in o državah, v katere plujem. Včasih med plovbo pospravljam v notranjosti barke, veliko tudi pišem, saj sem v tem času napisal žel tri potopisne knjige in jadralski roman. Veliko časa mi vzame pisanje reportaž za razne navične časopise, razne internetne strani, itd. Človek, ki je lahko sam sebi samozadosten v takšnih trenutkih, nima s tem problemov. Zato nekateri ne izplujejo, dokler nimajo posadke na plovilu, ker ne zmorejo biti sami.

Verjetno se vaši dnevi razlikujejo med seboj. Koliko časa v povprečju plujete in kaj počnete, ko ste zasidrani?

Razlika je, ali si hitri jadralec, ki želi le objadrati svet ali pa si poleg jadrarca tudi popotnik s kančkom raziskovalne žilice. Sam se štejem med te zadnje, zato sem tudi dlje časa na otokih. Plovba je zame le nujen premik iz točke A do točke B, kjer bom potem zasidran in bom užil življenje tistega kraja. Ta plovba lahko traja nekaj dni ali pa samo nekaj ur. Ko pa sem na sidrišču, raziskujem okolico, se sprehajam, nabiram sadje v divjini, če srečam ljudi, se z njimi pogovarjam, saj jih je zelo lahko pridobiti s skromnimi in majhnimi darilci, ki jih imam vedno s seboj na barki. Veliko berem, včasih vzdržujem in opravljam nujna dela na motorju ali celi barki, spet drugič pa se kak dan prepustim lenarjenju. Na barki imam tudi svoj pralni stroj, zato si sam perem perilo, imam razsoljevalec vode, da si lahko iz morske vode naredim pitno vodo. Pravzaprav dela nikoli ne zmanjka.

Veliko berem, včasih vzdržujem in opravljam nujna dela na motorju ali celi barki, spet drugič pa se kak dan prepustim lenarjenju. Na barki imam tudi svoj pralni stroj, zato si sam perem perilo, imam razsoljevalec vode, da si lahko iz morske vode naredim pitno vodo. Pravzaprav dela nikoli ne zmanjka.
Jasmin Čaušević

Kateri košček sveta se vam je do zdaj najbolj usidral v srce?

Vsekakor otoki Tihega oceana, moj favorit pa so atoli Tuamotus. Vsi so po svoje lepi in enkratni, odročni in divji po svoje. Morda je zame atol Fakarava zaradi edinstvenega podmorskega sveta in tudi same okolice moj največji favorit. Drugi pa je vsekakor odročni atol Palmerston, na Cookovih otokih. Prav te odročne otoke sem opisal v svoji zadnji knjigi z naslovom *Skriti paradiz*.

Jasmina so najbolj očarali atoli Tuamotus. Foto: Osebni arhiv

Zapisali ste, da želite s svojo jadrnico obpluti svet. Glede na to, da ste zdaj severovzhodno od Avstralije, imate že začrtano pot in časovnico za naprej? Glede na zemljevid bi morali mimo Avstralije in Azije oziroma Afrike potovati proti Evropi.

Zanimivo je to, da ko se načrtuje pot, se planira plovba in kot vse drugo se tudi tu kršijo prvotna pravila in načrti. Nova Kaledonija nikakor ni bila v mojem načrtu plovbe. A zdaj sem tu. Za letos je bil plan, da se umaknem pred zdajšnjo ciklonsko sezono na Novo Zelandijo, ki je varna pred cikloni. A ker sem prebral, da je po računalniški napovedi letos Nova Kaledonija stodontotno izvzeta iz nevarnih ciklonov, sem se odločil in priplul sem. Vsekakor pa je prvotna želja obpluti svet. To sem nameraval narediti v samo treh letih, a to je bil samo plan. Realnost je popolnoma drugačna, na mojo srečo. Plan za naslednje leto je hitrejši in bolj smelo jadrnanje proti Sredozemlju. Rad bi plul po krajši, a zato veliko bolj nevarni poti čez Adenski zaliv v Rdeče morje mimo Somalije in Jemna do Egipta in Sueza. A to so samo želje. Kako bo vse potekalo naprej, je odvisno tudi od zdravja in seveda od finančne strukture, nekaj tudi od sponzorjev, ki pa zaradi svojih problemov počasi usihajo.

Se vmes med različnimi jadralskimi etapami kaj vračate v Slovenijo?

V Slovenijo se vračam v času orkanskih in ciklonskih sezon, ko je jadrnanje po krajih, kjer se nahajam, neprimerno in težavno zaradi močnih, včasih orkanskih vetrov in obilice dežja. Takrat se vrnem v Slovenijo, naredim predstavitev knjige tam, kjer me povabijo, predstavim svoje jadrnanje, prodam kakšno knjigo, opravim kakšen pogovor s sponzorji in dejansko je ta moj obisk Slovenije bolj kratek, a zato tudi zelo deloven. Od teh obiskov je tudi odvisna moja nadaljnja plovba.